

RGD. 61/4/15/IW

Gdańsk, 20 sierpnia 2015 r.

DECYZJA NR RGD - 3/2015

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu przeciwko Gminnemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. z siedzibą w Postominie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po uprawdopodobnieniu stosowania przez Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Postominie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na:

1. Stosowaniu we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień o treści:
 - 1.1 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody wywołane: (...)*
 - c) *brakiem wody na ujęciu;*
 - d) *zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia; (...)*
 - f) *przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych; (...)*
 - h) *innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy.*
 - 1.2 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane: (...)*
 - c) *brakiem wody na ujęciu;*
 - d) *zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia; (...)*
 - f) *przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; (...)*
 - h) *innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy,*

co może zostać uznane za naruszające art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 121 ze zm.) i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.3 *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrachunkowy:*

a) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę w terminie określonym w fakturze.

1.4 *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrachunkowy:*

a) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze,

co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886) i stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.5 *W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,*

co może zostać uznane za niezgodne z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886) i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.6 *Umowa może być rozwiązana: (...)*

b) przez Przedsiębiorstwo za jednomiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.

co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt. 6 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139) i stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2. *Naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień dotyczących:*

- 2.1 praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym standardów i terminów rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji, wbrew wymogowi określonemu w art. 6 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- 2.2 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3 a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- 2.3 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy, warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 w związku z art. 18 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

i przyjęciu zobowiązania ww. przedsiębiorcy do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom **nakłada się** na Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Postominie, **obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania poprzez:**

- A. opracowanie i wprowadzenie do obrotu nowego wzorca umownego zatytułowanego *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, w którym:
 - A.1 postanowienia wymienione w punktach I ppkt 1.1 - 1.2 sentencji decyzji zostaną z niego wykreślone,
 - A.2 postanowienia wymienione w punktach I ppkt 1.3- 1.4 sentencji decyzji zostaną zastąpione postanowieniem o następującej treści:
 1. *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, według następujących zasad:*
 - a) *dla celów rozliczeń Strony przyjmują okres obrachunkowy;*
 - b) *ilość wody pobranej przez odbiorcę ustala się na podstawie wskazań wodomierza głównego;*

- c) ilość odprowadzanych ścieków ustala się w oparciu o wskazanie urządzenia pomiarowego, a w przypadku braku urządzenia pomiarowego ilość odprowadzonych ścieków ustala się jako równa ilości wody pobranej;
- d) Przedsiębiorstwo wystawia faktury za świadczone usługi, po dokonaniu odczytu wodomierza głównego;
- e) Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wystania, lub dostarczenie w inny sposób.

A.3 postanowieniom wymienionym w punkcie I ppkt 1.5 - 1.6 sentencji decyzji zostaną odpowiednio nadane następujące brzmienia:

1. W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,
2. Przedsiębiorstwo może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne jedynie wtedy gdy:
 - a) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,
 - b) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty,
 - c) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
 - d) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych. (...)

W przypadkach, określonych w ust. 4 Przedsiębiorstwu przysługuje prawo wypowiedzenia niniejszej umowy.

Przedsiębiorstwo może rozwiązać Umowę w drodze jej wypowiedzenia z zachowaniem dwumiesięcznego okresu wypowiedzenia, w przypadkach określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Wypowiedzenie pod rygorem nieważności winno zostać dokonane na piśmie. Termin wypowiedzenia rozpoczyna swój bieg w ostatnim dniu miesiąca, w którym dokonano wypowiedzenia.

A.4 zamieszczone zostaną postanowienia, których brak wskazano w punkcie I ppkt 2.1 sentencji decyzji, o następującej treści:

1. Odbiorca usług ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo na podstawie ni-

niejszej umowy.

2. *Przedsiębiorstwo rozpatrzy reklamacje bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym jednak niż 14 dni od dnia złożenia reklamacji.*
3. *W przypadku wniosku Odbiorcy o sprawdzenie prawidłowości działania wodomierza głównego, termin rozpatrzenia reklamacji uzależniony będzie od terminu wykonania ekspertyzy przez Obwodowy Urząd Miar.*
4. *Zgłoszenie przez odbiorcę usług zastrzeżeń do wysokości faktury nie wstrzymuje jej zapłaty.*

A.5 zamieszczone zostaną postanowienia, których brak wskazano w punkcie I ppkt 2.2 sentencji decyzji, o następującej treści:

1. *W przypadku wystąpienia awarii przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego niebędącego w posiadaniu Przedsiębiorstwa, Odbiorca usług - w celu zmniejszenia ewentualnych strat wody oraz uniknięcia zagrożenia dla osób trzecich - niezwłocznie powiadomi Przedsiębiorstwo.*
2. *W przypadku, o którym mowa w ust. 1 Przedsiębiorstwo dokona wstrzymania świadczenia usług do czasu usunięcia awarii, celem umożliwienia usunięcia awarii Odbiorcy usług.*
3. *Usunięcie awarii przyłącza będącego w posiadaniu Odbiorcy usług, odbiorca usług może zlecić Przedsiębiorstwu.*
4. *Zlecenie przez Odbiorcę usług Przedsiębiorstwu usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego powoduje powstanie po stronie Przedsiębiorstwa obowiązku usunięcia awarii. Przedsiębiorstwo dokona usunięcia awarii przyłącza niezwłocznie nie później niż w terminie 1 dnia od dnia zlecenia dokonanego przez Odbiorcę usług.*

A.6 jako załącznik Nr 1 do wzorca umowy załączone zostaną ustalenia zawarte w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w punkcie I. ppkt 2.3 sentencji decyzji, zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 3 pkt 5 w zw. art. 18 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139),

w terminie dwóch tygodni od daty uprawomocnienia się decyzji,

B. przedłożenie konsumentom, których umowy zawierają zakwestionowane postanowienia propozycji ich zmiany, zgodnych ze złożonym zobowiązaniem,

w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na przedsiębiorcę: Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Postominie **obowiązek złożenia** w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji **informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania**, zawierającej:

- wzorzec umowy regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w punkcie I ppkt A sentencji decyzji,
- kopię pierwszej umowy zawartej w oparciu o wzorzec regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, zgodny ze złożonym zobowiązaniem, o ile taka umowa została zawarta,
- dowody przedłożenia konsumentom, których umowy zawierają zakwestionowane postanowienia propozycji ich zmiany, zgodnych ze złożonym zobowiązaniem.

UZASADNIENIE

[1] Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej: *Prezesem UOKiK*, przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. sprawy: RGD. 403/1/14/IW), mające na celu wstępne ustalenie, czy działania podejmowane przez Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Postominie, zwane dalej: *Przedsiębiorstwem* lub *GPK*, w zakresie wykonywania usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie naruszają zbiorowych interesów konsumentów.

[2] Analiza zebranych materiałów dała podstawę do podejrzenia, iż w sprawie mogło dojść do naruszenia przez Przedsiębiorstwo przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184), zwanej dalej: *ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów*. Mając to na uwadze postanowieniem nr 37 z dnia 26 lutego 2015 r. (k. 1-8) wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie stosowania przez GPK praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- I. stosowaniu we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień o treści:
 - I.1 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody wywołane: (...)*
 - c) *brakiem wody na ujęciu;*
 - d) *zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia; (...)*
 - f) *przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych; (...)*
 - h) *innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy.*
 - I.2 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane: (...)*
 - c) *brakiem wody na ujęciu;*

- d) zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia;(...)
- f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; (...)
- h) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy.

co może zostać uznane za naruszające art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 121 ze zm.) , zwanego dalej: *kodeks cywilny lub k.c.*, i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.3 *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrachunkowy:*

b) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę w terminie określonym w fakturze.

1.4 *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrachunkowy:*

a) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze.

co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139), zwanej dalej: *ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu [...]*, i § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886), zwanego dalej: *rozporządzeniem taryfowym*, i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.5 *W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza.*

co może zostać uznane za niezgodne z § 18 rozporządzenia taryfowego i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.6 *Umowa może być rozwiązana: (...)*

b) *przez Przedsiębiorstwo za jednomiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego,*

co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt. 6 i art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] i stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

II. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcu umownym zatytułowanym *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących:

II.1 praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym standardów i terminów rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji, wbrew wymogowi określoneemu w art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...],

II.2 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...],

II.3 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy w związku z jej art. 18,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[3] O wszczęciu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i postawionych zarzutach GPK zostało poinformowane za wiadomieniem z tego samego, jak w przypadku postanowienia dnia (k. 9 - 12).

[4] W piśmie z dnia 15 marca 2015 r. GPK poinformowało, że uznaje w całości zgłoszone przez Prezesa UOKiK zastrzeżenia do wzorca umownego i opracowało mowy wzorzec umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Przedsiębiorstwo wniosło o zastosowanie w sprawie przez Prezesa UOKiK przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przedsiębiorstwo oświadczyło, że począwszy od 16 marca 2015 r. rozpoczęło stosowanie w obrocie z konsumentami nowego wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków i podjęło działania zmierzające do zmiany warunków umów z dotychczasowymi odbiorcami na warunki zgodne z nowym wzorcem umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (k. 13- 39). Pismem z dnia 31 marca 2015 r. GPK przekazało Prezesowi UOKiK poprawiony wzorzec umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (k. 40 - 44), a następnie pismami z dnia

19 maja 2015 r. i 2 czerwca 2015 r. uzupełniło przedstawione informacje i dokumenty (k. 47 i 48). W piśmie z 19 maja 2015 r. GPK poinformowało, że planuje opracować nowy wzorzec umowy oraz dokonać zmian w umowach wykonywanych do 30 września 2015 r. Przedsiębiorstwo wyjaśniło w tym piśmie również, że (...) *po zakończeniu postępowania zamierza stosować jeden wzorzec umowy, także w odniesieniu do odbiorców korzystających wyłącznie z usługi dostarczania wody. Jednakże w takim przypadku, do umowy będzie wprowadzony zapis „W przypadku, gdy przedmiotem usługi jest wyłącznie dostarczanie wody, postanowienia niniejszej umowy dotyczące odprowadzania ścieków nie znajdują zastosowania”* (k. 47).

Zgodnie z propozycjami GPK kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia wzorców umów, wymienione w punkcie I ppkt 1.3 - 1.6 sentencji decyzji, zostaną zmienione i będą miały, odpowiednio, następującą treść:

1. § 5 ust. 1 wzorca: - *Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, według następujących zasad:*
 - a) *dla celów rozliczeń Strony przyjmują okres obrachunkowy;*
 - b) *ilość wody pobranej przez odbiorcę ustala się na podstawie wskazań wodomierza głównego;*
 - c) *ilość odprowadzanych ścieków ustala się w oparciu o wskazanie urządzenia pomiarowego, a w przypadku braku urządzenia pomiarowego ilość odprowadzonych ścieków ustala się jako równa ilości wody pobranej;*
 - d) *Przedsiębiorstwo wystawia faktury za świadczone usługi, po dokonaniu odczytu wodomierza głównego;*
 - e) *Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wystania, lub dostarczenie w inny sposób.*
2. § 5 ust. 2 wzorca: - *W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,*
3. § 19 wzorca:
 - ust. 1 - *Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.*
 - ust. 2 - *Umowa może być rozwiązana przez Odbiorcę usług z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia bądź na mocy porozumienia stron.*
 - ust. 3 - *Po rozwiązaniu umowy Przedsiębiorstwo dokonuje odcięcia dostaw wody i zamyka przyłącze kanalizacyjne oraz demontuje wodomierz główny.*
 - ust. 4. *Przedsiębiorstwo może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne jedynie wtedy gdy:*

- a) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,
 - b) odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty,
 - c) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
 - d) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych. (...)
- ust.7 - W przypadkach, określonych w ust. 4 Przedsiębiorstwu przysługuje prawo wypowiedzenia niniejszej umowy.
- ust.8 - Przedsiębiorstwo może rozwiązać Umowę w drodze jej wypowiedzenia z zachowaniem dwumiesięcznego okresu wypowiedzenia, w przypadkach określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Wypowiedzenie pod rygorem nieważności winno zostać dokonane na piśmie. Termin wypowiedzenia rozpoczyna swój bieg w ostatnim dniu miesiąca, w którym dokonano wypowiedzenia.

Postanowienia wymienione w punktach I ppkt 1.1 - 1.2 sentencji decyzji zostaną z nowego wzorca umowy wykreślone.

Zgodnie z propozycją złożoną przez GPK w nowym wzorcu umowy zostaną umieszczone postanowienia, wskazane w punkcie I ppkt 2.1 - 2.3 sentencji decyzji, którym zostanie nadane brzmienie przywołane w punkcie I ppkt A.4 - A.6 sentencji decyzji:

1. § 15 wzorca:

- 1. Odbiorca usług ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo na podstawie niniejszej umowy.
- 2. Przedsiębiorstwo rozpatrzy reklamacje bez zbędnej zwłoki, w terminie nie dłuższym jednak niż 14 dni od dnia złożenia reklamacji.
- 3. W przypadku wniosku Odbiorcy o sprawdzenie prawidłowości działania wodomierza głównego, termin rozpatrzenia reklamacji uzależniony będzie od terminu wykonania ekspertyzy przez Obwodowy Urząd Miar.
- 4. Zgłoszenie przez odbiorcę usług zastrzeżeń do wysokości faktury nie wstrzymuje jej zapłaty.

2. § 16 wzorca:

- 1. W przypadku wystąpienia awarii przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego niebędącego w posiadaniu Przedsiębiorstwa, Odbiorca usług - w celu zmniejszenia ewentualnych strat wody oraz uniknięcia zagrożenia dla osób trzecich - niezwłocznie powiadomi Przedsiębiorstwo.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 Przedsiębiorstwo dokona wstrzymania świadczenia usług do czasu usunięcia awarii, celem umożliwienia usunięcia awarii Odbiorcy usług.
 3. Usunięcie awarii przyłącza będącego w posiadaniu Odbiorcy usług, odbiorca usług może zlecić Przedsiębiorstwu.
 4. Zlecenie przez Odbiorcę usług Przedsiębiorstwu usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego powoduje powstanie po stronie Przedsiębiorstwa obowiązku usunięcia awarii. Przedsiębiorstwo dokona usunięcia awarii przyłącza niezwłocznie nie później niż w terminie 1 dnia od dnia zlecenie dokonane przez Odbiorcę usług.
3. Załącznikiem nr 1 do wzorca umowy będzie zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

GPK zobowiązało się do przestania do odbiorców usług propozycji zmiany umów wykonywanych.

- [5] Pismem z dnia 16 lipca 2015 r. Przedsiębiorstwo zostało zawiadomione o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy. Strona nie skorzystała z możliwości zapoznania się z aktami.

PREZES URZĘDU USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

- [6] Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne w dniu 28 grudnia 2012 r. zostało zarejestrowane w KRS pod numerem 0000445645 (k. 26 - 31). Prowadzi ono działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Postomino.
- [7] Wykonując ww. usługi Przedsiębiorstwo podpisuje z odbiorcami tych usług umowy zatytułowane: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, posługując się wzorcami umów zawierającymi postanowienia zakwestionowane przez Prezesa Urzędu w postanowieniu o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Wszczynając przedmiotowe postępowanie postawiono GPK zarzut działań bezprawnych polegających na zamieszczeniu we wzorcach umów regulujących zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zawieranych z konsumentami postanowień sprzecznych z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, zwanej dalej *Kodeksem cywilnym*, ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i rozporządzenia taryfowego, a także naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w przedstawionym odbiorcy wzorcu umowy postanowień wymaganych przepisami art. 6 ust. 3 pkt 3, 3a i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu.

MAJĄC POWYŻSZE USTALENIA NA UWADZE PREZES UOKiK ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

[8] Interes publiczny

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podejmuje działania z zakresu ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.¹ Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - dalej zwany *SOKiK*, który w wyroku z dnia 27 czerwca 2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) stwierdził, że (...) *interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a. Publiczny oznacza dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy o ochronie (...) winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy.*

Uwzględniając charakter praktyk opisanych w niniejszej decyzji należy stwierdzić, że w rozważanej sprawie ww. przesłanka sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu nieograniczonego kręgu adresatów, w tym przypadku odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a którym - na gruncie art. 4 ust. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 22¹ Kodeksu cywilnego (zwanego dalej k.c.) - przysługuje status konsumenta, tj. osoby fizycznej dokonującej czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą i zawodową. Prowadzone przez Prezesa UOKiK postępowanie dotyczyło podejrzenia stosowania przez GPK praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na zamieszczeniu we wzorcach umów zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień sprzecznych z przepisami Kodeksu cywilnego, ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i rozporządzenia taryfowego i naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Praktyki te mogły zatem dotyczyć wszystkich potencjalnych klientów GPK, którzy chcieliby skorzystać z jego oferty i zawrzeć umowę o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Oznacza to, że przedmiotowe praktyki mogłyby dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Uznać wobec tego

¹ Por. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt: XVII Ama 26/08.

należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone jest w interesie publicznym.

[9] Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się między innymi przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 584 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą.

W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania bez wątplenia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców (Krajowego Rejestru Sądowego), a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnieniem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą. Zachowania GPK podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[10] Bezprawność działań

Przełanką, jaką należy uprawdopodobnić w przypadku naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów (...) *muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa.*²

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.³

Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Artykuł 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przestanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.⁴

Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Ko-

² Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06.

³ Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. sygn. akt XVII AmA 45/07.

⁴ Wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. sygn. akt XVIII AmA 32/05.

deks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.);

2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;

3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie jest podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
- praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów

W art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.); (zwanej dalej K.p.c.), naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem *w szczególności*, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę określoną w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych. Oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów *za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów.*⁵

Podkreślenia wymaga także, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całościowość okoliczności konkretnego stanu faktycznego.⁶

Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy)

⁵ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06.

⁶ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r. sygn. akt I PKN 267/2001.

i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne odpowiadając na zarzuty postawione w postanowieniu o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów złożyło zobowiązanie do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym naruszeniom. Wobec powyższego w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a co za tym idzie niezbędne będzie jedynie uprawdopodobnienie, a nie wykazanie, przez Prezesa UOKiK na podstawie okoliczności sprawy i innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że GPK stosuje praktyki, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[11] Przesłanki wydania decyzji zobowiązującej z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania przed Prezesem UOKiK w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jednak zobowiąże się on do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes UOKiK może w drodze decyzji nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Istota decyzji zobowiązującej polega na *quasi*-porozumieniu się przedsiębiorcy z Prezesem UOKiK co do sposobu załatwienia sprawy, będącej przedmiotem postępowania. Porozumienie to opiera się na pośrednim przyznaniu się przedsiębiorcy do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i zobowiązaniu się do określonego zachowania, które ma prowadzić do zakończenia tych naruszeń i zapobieżenia im w przyszłości, w zamian za odstąpienie Prezesa UOKiK od wydania decyzji z art. 26 lub 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stwierdzającej fakt naruszenia zakazu z art. 24 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz od nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę.⁷

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia dwóch przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, iż przedsiębiorca stosuje niedozwoloną praktykę, o której mowa w art. 24 ww. ustawy,
- zobowiązania przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

Uprawdopodobnienie oznacza, że na korzyść strony postępowania (przedsiębiorcy) odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia - na podstawie okoliczności sprawy, lub innych in-

⁷ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009 r., s. 1048;

formacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że stosuje on praktykę określoną w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów⁸. Uprawdopodobnienia wymagają wszystkie przesłanki zakazu z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów łącznie. W związku z czym do wydania decyzji zobowiązującej konieczne jest wystąpienie następujących przesłanek:

- 1) uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy,
- 2) uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowego interesu konsumentów,
- 3) złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę.

[12] Uprawdopodobnienie bezprawności działania

W niniejszym postępowaniu uprawdopodobnienia wymagają zarzuty wskazane w punkcie I ppkt 1 i 2 sentencji decyzji.

Art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności (...) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Działania przedsiębiorcy mogą zostać uznane za bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów.

[12a] Ad I.1.1 - 2 sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK, GPK stosując we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowienia o treści:

1.1 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody wywołane: (...)*

c) brakiem wody na ujęciu;

d) zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia; (...)

f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych; (...)

h) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy.

1.2 *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane: (...)*

c) brakiem wody na ujęciu;

d) zanieczyszczeniem wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia; (...)

f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; (...)

h) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy,

mogło ograniczyć swoją odpowiedzialność za ograniczenie lub wstrzymanie dostaw wody albo wstrzymanie odbioru ścieków, co może zostać uznane za sprzeczne z przepisami Kodeksu cywilnego.

⁸ M. Sieradzka [w:] K. Kohutek, M. Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 681;

Podstawowym obowiązkiem dostawcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny. Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.) Przedsiębiorca jest obowiązany naprawić szkodę wynikłą z niewykonania swoich obowiązków, a więc z przerw lub ograniczeń w świadczeniu usług dostawy wody i odprowadzania ścieków, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorca odpowiada. Możliwe są bowiem sytuacje, gdy dostawca usług ponosić będzie odpowiedzialność za przerwy lub ograniczenia w dostawie wody i odprowadzania ścieków, które są np. skutkiem zaniedbań dostawcy tych usług. Dodatkowo stwierdzić należy, że przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 435 k.c. Zgodnie z treścią art. 435 k.c. § 1 „*Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności*”. Przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność za szkody na osobie lub mieniu wyrządzone komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa - odpowiada zatem na zasadzie ryzyka.

W przypadku ww. postanowień dotyczących braku wody na ujęciu, zanieczyszczenia wody na ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia, przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych oraz innych przyczyn zależnych od odbiorcy, należy wskazać, że przyczyny te mogą nie wynikać z wyłącznej winy odbiorcy usług, a mogą powstać na skutek działań lub zaniechań GPK, za które ponosić będzie ono odpowiedzialność. Jak wspomniano wyżej odpowiedzialność GPK oparta na zasadzie ryzyka jest odpowiedzialnością szerszą, niż odpowiedzialność na zasadzie winy. Jeśli dojdzie do *ograniczenia albo wstrzymania dostaw wody bądź ograniczenia lub wstrzymania odbioru ścieków* - nawet bez bezpośredniej winy przedsiębiorcy, to GPK poniesie odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług, o ile nie wystąpią okoliczności wyłączające odpowiedzialność przedsiębiorcy wymienione w art. 435 k.c. (siła wyższa, wyłączna wina poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności). Tak określona odpowiedzialność nie może być z góry wyłączona lub ograniczona. Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne na podstawie zakwestionowanych postanowień mogło próbować wyłączyć swoją odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług w wypadkach, w których ponosiło odpowiedzialność za taki stan rzeczy. Z tego względu regulacje umowne stosowane przez GPK mogą zostać uznane za sprzeczne z przepisami powszechnie obowiązującego prawa (art. 471 k.c.), co może być bezprawne. Tak więc postawiony Spółce zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[12b] Ad I.1.3- 4 sentencji decyzji

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, a odbiorcą usług. Stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa ta musi w szczególności zawierać postanowienia dotyczące sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń. Dodatkowo - zgodnie z § 17 ust.1 rozporządzenia taryfowego - odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wystania lub dostarczenia w inny sposób.

Tak, więc zawarcie we wzorcach umów postanowień, zgodnie z którymi:
Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrotowy:

- a) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę w terminie określonym w fakturze.

Rozliczenia za usługi świadczone przez Przedsiębiorstwo z Odbiorcą usług odbywa się na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, według następujących zasad, przyjmując jednomiesięczny okres obrotowy:

- a) odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze.

może być uznane za niezgodne z wyżej wymienionymi przepisami. Usługobiorca nie otrzymuje w umowie informacji o terminach wzajemnych rozliczeń, natomiast usługodawca ma możliwość określenia tego terminu w fakturze dowolnie, bez uwzględnienia przepisów rozporządzenia taryfowego, co może narażać konsumenta na konsekwencje wynikające z nieterminowego uregulowania należności.

W ocenie Prezesa Urzędu, określony przez GPK w stosowanych wzorcach umownych termin zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki mógłby być uznany za niezgodny z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i § 17 ust. 1 rozporządzenia taryfowego. Tym samym działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Spółce zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawodopodobniony.

[12c] Ad I.1.5 sentencji decyzji

Przepis § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego nakazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu w razie niesprawności wodomierza głównego ustalić ilość pobranej wody, w pierwszej kolejności, na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza głównego. Ustawodawca przyjął, iż okres 3 miesięcy jest optymalny dla ustalenia ilości pobranej wody w przypadku niesprawności wodomierza i pozwala na zachowanie równowagi interesów zarówno odbiorcy wody, jak i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne-

go.

W razie braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody w wyżej opisany sposób, ustawodawca dopuszcza możliwość ustalenia jej na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza. Jednak ostatnie dwa sposoby rozliczania ilości wody w razie niesprawności wodomierza głównego, określone przez ustawodawcę mogą być zastosowane wyjątkowo, w określonym przypadku tj. braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza. Taki sposób rozliczenia ilości zużytej wody w razie niesprawności wodomierza jest obowiązkiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W związku z tym, przyjęcie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne innego sposobu rozliczenia ilości pobranej wody w okresie niesprawności wodomierza jest działaniem bezprawnym.

GPK wbrew przepisowi, w przypadku niesprawności wodomierza głównego ilość pobranej wody ustalała na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza, a więc w sposób sprzeczny z przepisem § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że działanie GPK polegające na umieszczeniu we wzorcach umów postanowienia, którego treść jest sprzeczna z § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego, może być uznane za bezprawne. Tym samym postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[12d] Ad I.1.6 sentencji decyzji

Stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa ta musi w szczególności zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialność za niedotrzymanie jej warunków, w tym warunków wypowiedzenia. Należy zaznaczyć, iż warunki wypowiedzenia, które powinny zostać określone w umowie, powinny odnosić się do sytuacji niedotrzymania jej warunków.

Z uwagi na charakter rozpatrywanych usług, które należą do usług użyteczności publicznej, jak również cel ustawy, którym jest między innymi ochrona interesu odbiorców ww. usług, uznać należy, że zgodnie z wolą racjonalnego ustawodawcy przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jako mocniejszej strony stosunku prawnego, do swobodnego wypowiedzenia umowy, nakazując określenie w umowie warunków jej wypowiedzenia, tj.: trybu i przestanek jej wypowiedzenia. Tak więc umowa kierowana do konsumentów powinna szczegółowo określać sytuacje, w jakich może dojść do jej wypowiedzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, a także wskazywać okres jej wypowiedzenia

rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej rozwiązania. Jedynie bowiem wcześniejsze określenie w umowie sytuacji uprawniających do jej wypowiedzenia przez dostawcę usług oraz trybu wypowiedzenia może zapewnić konsumentom minimum bezpieczeństwa w zakresie świadczenia omawianych usług użyteczności publicznej.

Przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne wypowiadając umowę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków powinno mieć na uwadze treść art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] określającego, w jakich okolicznościach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne uprawnione jest do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy. Formułując ten przepis ustawodawca nie posłużył się sformułowaniem „w szczególności” „na przykład” lub podobnym. Oznacza to, że katalog okoliczności, które stanowią podstawę do wstrzymania dostaw wody i zaprzestania odbierania ścieków ma charakter zamknięty, który nie może być dowolnie i arbitralnie rozszerzany przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Odcięcie dostaw wody i/lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego może nastąpić tylko wówczas, gdy wystąpi jedna z przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Do tych przypadków zaliczono sytuacje, w których: przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa; odbiorca usług nie uścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty; jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego; został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych. Przepis ten należy rozumieć wprost, tzn. przyjmując, iż odcięcie wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacjach w nim określonych. Nie ma zatem możliwości rozszerzania podstaw odcięcia lub zamknięcia na inne sytuacje nieokreślone wyraźnie w tym przepisie.

Mając na względzie charakter rozpatrywanych usług (które powinny być świadczone powszechnie i w sposób ciągły) oraz cele ustawy (która ma m.in. chronić interes odbiorców usług), powyższe uregulowanie z art. 8 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] należy rozumieć jako ograniczenie prawa przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do wypowiedzenia umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków w każdym momencie. Zasadnym jest więc przyjęcie, że skoro tylko w wymienionych - w formie katalogu zamkniętego - przypadkach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć wodę lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, to też tylko w tych samych przypadkach można umowę wypowiedzieć. Przyczyny wypowiedzenia umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne są więc enumeratywnie wyliczone. Tak też sytuację tę ocenia Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3 sierpnia 2012 r., sygn. akt VI Aca 354/12, gdzie w uzasadnieniu stwierdza, że (...) *przy ustawowym obowiązku przedsiębiorstwa do zawarcia umowy o zaopatrzenie*

nie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy wynikającym z art. 6 ust. 2 w/w ustawy, tylko w przypadkach określonych w art. 8 możliwe jest wypowiedzenie umowy. Ma rację bowiem Sąd Okręgowy, że wypowiedzenie umowy skutkuje odcięciem dostaw wody lub zamknięciem przyłącza kanalizacyjnego, a więc powoduje konsekwencje przewidziane w art. 8 ust. 1 ustawy, bo obowiązek świadczenia wynika z łączącego strony stosunku zobowiązaniowego.

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne, stosując postanowienie przewidujące, że *Umowa może być rozwiązana: (...) przez Przedsiębiorstwo za jednomiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego*, nie określiło precyzyjnie warunków wypowiedzenia umowy przez usługodawcę i nie ograniczyło ich jedynie do sytuacji wskazanych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Taka sytuacja powoduje po stronie odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków brak pewności ich nieprzerwanej dostawy/odbioru. Takie postanowienie wprowadza ich również w błąd co do rzeczywistych uprawnień przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do rozwiązania umowy, wynikających z ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu oraz może powodować nieuzasadnione pozbawienie ich dostępu do ww. usług.

Reasumując należy stwierdzić, że stosowane przez GPK wzorce umów nie określają - zgodnie z wymogiem art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] - warunków wypowiedzenia umowy przez usługodawcę i - pomimo, że ustawodawca przewidział dla dostawcy usług ściśle określone przypadki zaprzestania ich świadczenia, nie ograniczają ich jedynie do sytuacji wskazanych w art. 8 ust. 1 tej ustawy. Kwestionowane postanowienie daje GPK uprawnienia szersze niż zezwalają na to przepisy i stwarza dla odbiorców ryzyko nieuprawnionego pozbawienia ich możliwości korzystania z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Tym samym działanie takie może zostać uznane za bezprawne. Tak więc postawiony Spółce zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy należy uznać za uprawdopodobniony.

[12e] Ad I.2.1 sentencji decyzji

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków musi zawierać postanowienia dotyczące praw i obowiązków stron. W treści zawieranych przez GPK umów brak jest postanowień określających tryb postępowania reklamacyjnego. Odbiorcy ww. usług nie są informowani o prawie do złożenia reklamacji, ani o tym, w jakim terminie Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do jej rozpatrzenia. GPK, jako profesjonalista świadczący usługi o charakterze użyteczności publicznej, powinien formułować treść umowy w taki sposób, aby nie doprowadzić do sytuacji, w której konsument - z uwagi na fakt, że nie otrzymuje za pośrednictwem umowy pełnej informacji na temat praw i obowiązków stron - nie jest w stanie korzystać

z pełni swoich praw. Podkreślić również należy, iż z punktu widzenia konsumenta kluczowe znaczenie ma prawo do otrzymania usługi o należytej jakości w sposób ciągły i niezawodny, w dalszej zaś kolejności prawo do podejmowania działań w celu wyegzekwowania od dostawcy, aby świadczenie usług realizowane było w sposób należyty. Służyć ma temu właśnie tryb i procedury reklamacyjne. Informacja w powyższym zakresie jest dla konsumenta bardzo ważna, bowiem dotyczy możliwości dochodzenia przez konsumenta jego praw i roszczeń. Informacje dotyczące postępowania reklamacyjnego pozwalają konsumentowi na uzyskanie pełnej wiedzy o zakresie jego praw i obowiązków.

Należy zwrócić uwagę, iż w wyroku z dnia 14 maja 2010 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie (sygn. akt VI ACa 1095/09) uznał, że zasady lojalności nakazują, aby umowy zawierane z konsumentami w możliwie najszerszy sposób informowały ich o przysługujących im prawach w zakresie dokonywania reklamacji, to jest zasad, trybu oraz terminów reklamacji w związku z nienależytym wykonaniem umowy, inaczej działanie takie może naruszać interesy konsumentów, powodować ich niedoinformowanie, a wręcz mieć znamiona wprowadzania w błąd. Postanowienia te mają istotne znaczenie dla klientów, albowiem wiążą się z zapewnieniem im możliwości należytego dochodzenia przysługujących im praw. Zatem wraz z umową klienci powinni otrzymać komplet informacji na temat jej warunków, w tym w zakresie reklamacji i odpowiedzi na żądania, skargi i zażalenia.

Mając na względzie powyższe należy uznać, iż stosowane przez GPK wzorce umów nie spełniają obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[12f] Ad I.2.2

Zgodnie z art. 6 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub oprowadzanie ścieków zawiera w szczególności warunki usuwania awarii przyłączy wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług. Z analizy postanowień stosowanych przez GPK wzorców umów wynika, że nie zamieszczono w nich informacji wymaganych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu, określonych w art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[12g] Ad I.2.3

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków musi zawierać ustalenia zawarte w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Do informacji tych należy:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres;
- 2) data podjęcia działalności,
- 3) przedmiot i obszar działalności,
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy,
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,
- 8) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 9) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Pośród wymienionych ustaleń, które zawarte są w zezwoleniu, wzorzec umowny, będący przedmiotem kontroli Prezesa UOKiK, zawiera jedynie informację na temat oznaczenia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres. Pozostałe kwestie zostały we wzorcu pominięte.

Mając na względzie powyższe, należy uznać, iż stosowane przez GPK wzorce umów nie spełniają obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[13] Zobowiązanie przedsiębiorcy

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przestępstw, warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK jest przyjęcie przez przedsiębiorcę określonego zobowiązania. Zobowiązanie może polegać na podjęciu działania bądź zaniechania, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do zabezpieczenia interesów konsumentów. W przedmiotowej sprawie, wobec faktu złożenia przez GPK zobowiązania, o treści wskazanej w pkt I ppkt A i B sentencji niniejszej decyzji, Prezes UOKiK uznał, iż w tak ustalonych okolicznościach faktycznych i prawnych sprawy, zasadnym będzie przyjęcie zobowiązania strony i wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK zobowiązanie przedstawione przez przedsiębiorcę zmierza do zapobieżenia naruszeniom zbiorowych interesów konsumentów i w sposób wystarczający zabezpieczy interesy konsumentów, stąd wniosek GPK o wydanie decyzji zobowiązującej w zakresie zarzutów z punktu I ppkt 1 - 2 sentencji decyzji, należało uwzględnić.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK określił w decyzji terminy wykonania zobowiązań nałożonych na GPK. Wprowadzenie do obrotu nowych wzorców umów powinno

nastąpić w terminie dwóch tygodni o uprawomocnienia się niniejszej decyzji, a przedłożenie konsumentom propozycji zmiany kwestionowanych postanowień w umowach wykonywanych w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji. Prezes Urzędu uznał, że są to terminy wystarczające na wykonanie nałożonych na przedsiębiorcę obowiązków, uwzględniające wniosek przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

[14] Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK obowiązku składania w terminie wyznaczonym przez organ ochrony konkurencji i konsumentów informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Nałożenie zaś obowiązku sprawozdawczego zwalnia Prezesa UOKiK z konieczności monitorowania zachowań przedsiębiorcy⁹, a pozwala skoncentrować się na efekcie końcowym realizacji zobowiązań, jakim jest sprawozdanie. GPK zostało zobowiązane do przekazania w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, zawierającej:

- wzorzec umowy regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w punkcie I ppkt A sentencji decyzji,
- kopię pierwszej umowy zawartej w oparciu o wzorzec regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, zgodny ze złożonym zobowiązaniem, o ile taka umowa zostanie zawarta,
- dowody przedłożenia konsumentom, których umowy zawierają zakwestionowane postanowienia propozycji ich zmiany, zgodnych ze złożonym zobowiązaniem.

Wyznaczony na złożenie sprawozdania termin jest terminem odpowiednim, wystarczającym do wykonania nałożonego obowiązku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 K.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

⁹ D. Miąsik, [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa(...)*, op.cit., s.1055.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i konsumentów
Dyrektor Delegatury w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzymuje:

Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
Postomino 94
76- 113 Postomino